

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Versvs VIII. Omnes tenentes gladios, & ad bella doctißimi: vniscuiusque
ensis super femur propter timores nocturnos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

Numerus
centenari-
us & octa-
uus quid
figuret.

excrescunt, vt non hoc ad superfluitatem, sed ad virtutum referamus, augmentationem, quando rectè agendo & docendo, sui & aliorum lucrati sunt profectum, pro quo consequentur perfectam beatitudinem, quæ centenario numero designatur, & in octaua, vt diximus, ætate sine fine mansura complebitur.

VERSUS VIII.

Omnes tenentes gladios, & ad bella doctissimi: vnusquisq; ensis super femur suum propter timores nocturnos.

Isti vero sexaginta fortes ex fortissimis Israel, lectulum Salomonis ambientes quid faciunt? omnes, inquit, tenentes gladios, & ad bella doctissimi: non dicit habentes, sed tenentes, quia potuerunt quidem habere secreto, quodam animæ scientis & intelligentis repositoio, sed non tenere publico quodam prædicantis voce & opere gestatorio. tenent ergo gladios, quia semper parata gestant sententiarum & actionum documenta, quibus videntes & audiētes ad spiritualia instruant certamina, sed quid sunt isti gladij nisi sermones Dei; *verus est enim sermo Dei, & efficax, & pene trahilior omni gladio ancipiti, & pertingens vsq; ad diuisionem animæ, compagum quoq; & medullarum & discretor cogitationum: huiusmodi enim gladium diuidentem & separantem, misit Deus in terram, quando venit separare*

Cur sexaginta fores dicantur tenere gladios & non habere.

Gladij sermones Dei sunt.

Hebr. 4.

hominum aduersus Matrem suam, & nurrum aduersus socrum suam, & inimici hominis domestici eius. Hoc nimirum gladio sermonis Dei, quo præcipitur fieri separatio & omni-modi discretio inter bonum & malum, inter virtutes & vitia debent vti inelyti bellatores Dei, quibus propositum est huius pacifici lectulum ambire doctrina & operatione, siue hunc lectulum ad Ecclesiam referamus, siue ad propriam cuiusq; sancti mentem, in qua diuinitas, gratiæ suæ dignatione requiescere creditur, quatenus utrobique & Ecclesiam ab infidelium defendat prauitate, & seiplos à malignorum spirituum suggestionem vel deceptione tueantur.

Quæ vero sunt bella in quibus tales debent dimicare, & ad quæ doctissimi memorantur? profectò virtutum & vitiorum magnalis & discordia, vbi in causa est repugnantia duorum sibi aduersantium videlicet carnis & spiritus, *caro enim concupiscit aduersus spiritum, spiritus autē aduersus carnem.* Et rectè non ad bellum sed plurali numero ad bella doctissimi prædicantur, quia aliud est bellum humilitatis cōtra superbiam, aliud castitatis contra libidinem, aliud patientiæ contra iram, aliud obedientiæ contra contumaciam, aliud sobrietatis contra luxuriam, aliud avaritiæ contra liberalitatem, vel si cuius virtutis, quæ sibi opposito reluctatur vitio, ad quæ bella feliciter peragenda, isti sexaginta

Quæ sint bella in quibus sexaginta fortissimi dicuntur ad dimicandum doctissimi. Gal. 5.

ginta fortes doctissimi memorantur, quia in eorum gestis & scriptis est ratio & consilium ad apparatus istorum bellorum benè & honestè consummandorum.

Vnde & subditur, *vnus cuiusq; ensis super femur suū propter timores nocturnos*: diuersorū enim vitiorū diuersa est ratio reprimendorū, quia alio modo reprimitur superbia, alio modo luxuria, atq; alio modo auaritia, singulaq; vitia singula exposcunt remediōrū cōtraria, vt in vnoquoq; cōtrario quasi ense pugnetur diuerso. Ensis autē est vigilās mētis custodia, de qua scriptura præcipit, *omni custodiā serua cor tuū*: qui ensis super femur ponitur quādo suggestio delectantis carnis vigilanti custodiā reluctantis animi reprimitur.

Dicamus à simili, in femore est feminariū propaginis, de quo conceptione datā homo formatur, qui singulis in vtero discretis mēbris tādē nascēdo producit, paulatimq; per ætatū momēta in hominū perfectū deducitur. Quid est autē in vnoquoq; homine delectātis carnis suggestio, nisi quædā vitij subito irruētis cōceptio? quæ si non statim ense fortiter reluctātis animi cōprimitur, formā in mente per delectationē accipit, deinde per consēsū quasi nascitur, sicq; pedetētim per actionē crescēdo dānabile & mortiferū per consuetudinē vitij efficitur: sūt enim in vnoquoq; vitio propagādo istę progressionis partes videlicet suggestio, delectatio, cōsen-

sus, actio, cōsuetudo, sicut & in homine istæ quoq; natalis sūt processionis partes, hoc est cōceptio, formatio, natiuitas, corporis protractio & ætatis plenitudo. Ensis ergo vnus cuiusq; super femur suum esse debet, vt præciso capite malæ suggestionis & quasi quodā seminario cōcipiendæ malitiæ debilitato totū corpus nascituri vitij propulsetur. Et quare hoc? *propter timores nocturnos*. Quid nāq; timent nocte, qui custodiūt ciuitatē vel domū, nisi subito aut hostes ciuitatē irruituros, aut fures domum irrepturos? Qui autem sunt hostes aut fures, nisi maligni spiritus, qui thesauros animæ nostrę prædari vel furari conantur? hi nempe per noctē prauæ suggestionis siue delectationis quā mētē cuiusq; inuoluūt ne mali ipsius periculū discernere possit, irruūt repente & irrepunt, & tantis tentationum iaculis mentem vulnerant, vt à suæ rectitudinis statu eam quandoq; deiciant. Hoc autem non nisi nocte facere possunt, quando calore pij studij recedente frigus torporis & negligentiae animi occupauerit, quando in eo sol iustitiæ propter desidiam occubuerit, & lumine suæ gratiæ non illuxerit, quia tunc *parant sagittas suas, vt sagittent pauperum in abscondito*.

Propter hos ergo timores nocturnos, hoc est occultas tentationum insidias debet vnusquisque armis iustitiæ succinctus stare, omnesque aditus inte-

rioris

Quid per timores nocturnos intelligatur.

Ps. 10.

Diuersorum vitiorum diuersa est reprimendorum ratio.

Prou. 4.

Quomodo super vnus cuiusq; femur ensis spiritua-liter esse debeat.

rioris domus suæ tam vigilanter obseruare, vt nullus introeundi locus hosti possit patere. Ostendit huiusmodi studium qui sint fortes vel fortissimi, qui veri Salomonis lectulum ambiendo custodiant vel custodire valeant, & qui doctissimi in sancti propositi præcinctu existant, tenentes semper prouidentia & promptæ vigilantia gladios, propter subitos irrepentis vitij timores nocturnos.

Verùm huius spiritualis militia sciētiam & audaciam, vbi & à quo isti fortissimi accipiant sequentia insinuant; nam subditur: *ferculum sibi fecit Rex Salomon, &c.*

VERSUS IX.

Ferculum fecit sibi Rex Salomon de lignis Libani.

Spiritualis militia & audacia vbi & à quo fortissimi accipiant.

VNde enim accipiunt vt fortes sint, nisi à sanctæ Ecclesiæ Doctoribus, quorum facta & dicta imitari cupiunt, vel à sanctarum scripturarum canonicarum testimonijs, & auctoritatibus?

Ferculum autem huius veri Regis Salomonis sancta Ecclesia est siue ipsius Ecclesiæ tota Canonica scriptura, siue in indiuiduo iusti cuiusque anima: nam cum ferculū à ferendo dicatur, nimirum vnumquodque ipsorum non absurdè ferculum æquiucè nuncupatur; Ecclesia quidem propter diuinorum quæ in ea continentur Sacramen-

Per ferculum quod fecit sibi

torum lationem; sancta scriptura propter diuinorum eloquiorum, siue præceptorum, quorum mysteria & vtilitatem continet susceptionem; iusti verò anima propter diuinæ scientiæ, per quam honestatis & disciplinæ capax efficitur, perceptionem, quæ omnia spiritualium delitiæ sunt epularum.

Salomon Ecclesia, scriptura sancta vel anima iusti accipitur.

Quomodo vero singula membra vnicuique capiti eorum quæ proposuimus adhærere possint expedire curabimus, hoc est quomodo *columnæ argenteæ, reclinatorium aureum, ascensus purpureus, & istorum medium charitate constratum*, siue Ecclesiæ, siue canonicæ scripturæ, siue iusti animæ competant, assignabimus.

Primò tamen considerandum qualiter ex lignis libani vnūquodque istorum ferculorum dicatur extractum: *libanus* candidatio interpretatur. Quid autem per ligna libani, quæ naturaliter imputribilia esse memorantur, nisi sancti & electi accipiuntur, qui per spiritus fortitudinem & mundæ vitæ candorē, incorruptam cogitatione, locutione, & opere seruauerunt & seruant sanctitatem?

Libanus interpretatur candidatio.

Ex lignis ergo libani Rex Salomon ferculum sibi instituit, quia Christus ex Sanctorum suorum venerabilibus & incorruptis gestis & documentis, & Ecclesiam suam decentissimè nobilitauit & sanctam scripturam suam composuit, & cuiusque iusti animam erudiuit,

Ferculum Salomonis cur ex lignis libani factum memoretur qua Ecclesiam significat.

vt